

Kategori: Skole - hjem

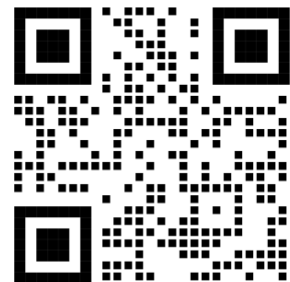
Hvordan synliggjøre god digital praksis i møte med foresatte?

En del foresatte synes det kan være utfordrende å følge med på elevenes skolearbeid og etterspør pedagogiske begrunnelser for bruk av teknologi i skolen. Det er derfor viktig å synliggjøre og begrunne god digital praksis i møte med foresatte.

Rådene for godt samarbeid mellom skole og hjem bygger på anbefalingene for bruk av læringsteknologi i lese-, skrive- og språkopplæringen.

Rådene retter seg til lærere og til skoleledere.

Nettressurs med anbefalinger
og praksisfilmer:

stodig.osloskolen.no

Råd til lærere

Foreldremøter, utviklingssamtaler og andre fysiske møter

- **Vis hva elevene bruker læringsteknologien til, og begrunn hvordan teknologien støtter elevenes læringsprosess.** Del dine pedagogiske vurderinger i møte med foresatte. Vær konkret og gi eksempler: «Elevene tok lydopptak da vi jobbet med å gjenfortelle fra boka vi leser høyt. Å gjenfortelle er en av de muntlige ferdighetene vi øver på. Jeg ser at lydopptakene er forpliktende for elevene, og det bidrar til at elevene holder fokus på det faglige innholdet i samtalen. Gjennom bruk av lydopptak sikrer jeg at alle får være muntlig aktive samtidig.»
- **Fortell hvordan læringsteknologi kan bidra til å inkludere alle elever i læringsfellesskapet.** Kom med konkrete eksempler. «I vår klasse har flere elever nytte av å få teksten opplest, eller oversatt, for å få tilgang til fagstoffet. Det er helt avgjørende for å kunne delta i faglige samtaler på lik linje med de andre elevene i klassen.»
- **Synliggjør at samarbeid er viktig for læring også når elevene bruker digitale verktøy og ressurser.** Foresatte er ofte bekymret for at elevene sitter alene foran en skjerm, uten å samhandle med andre. Vis og fortell hvordan elevene jobber sammen når de bruker læringsteknologi.
- **Vis hvordan en kombinasjon av analoge og digitale verktøy kan styrke elevenes læring.** «I forrige naturfagstime gjennomførte elevene et forsøk. Først brukte de tenkeskriving for å notere egne hypoteser i arbeidsboka. Deretter filmet elevene forsøket. Videre brukte de filmen som hjelp, både til å beskrive forsøket muntlig for hverandre, og i arbeidet med å utarbeide en skriftlig rapport.»
- **Bruk teknologi til å dokumentere elevens læring over tid.** La elevene samle forklaringsfilmer, skrivearbeid, lydfiler og bilder av elevprodukter i en digital bok, eller i en presentasjon. Dette er et fint utgangspunkt for samtaler med elever og foresatte i utviklingssamtaler.
- **Vis frem digitalt elevarbeid og bilder fra undervisningen på avslutninger og andre arrangementer.** La elevene få vise filmer, presentasjoner, sammensatte tekster og andre digitale arbeid de har laget

gjennom skoleåret. Dette gir foreldrene innsikt i praksis. I tillegg vil et ekte publikum for elevprodukter gi motivasjon til arbeidet.

- **Vis foresatte hvordan de finner frem i informasjonskanalene skolen bruker.** Demonstrer for eksempel hvordan Skolemelding, Teams og Showbie fungerer og er organisert.

Ukebrev og skolemeldinger

- **La foresatte få innblikk i bruken av læringsteknologi ved å informere i ukebrev og Skolemelding.** «Denne uken jobber vi med å skrive en argumenterende tekst om hvorfor vi ikke bør klippe gresset i parkene. Jeg bruker lydfiler for å gi tilbakemeldinger. Elevene skal lytte til dem på skolen før de bearbeider teksten sin. Det at vi skriver digitalt gjør endringsarbeidet lettere. Tekstene skal stilles ut på biblioteket. De digitale produktene vi skaper gjør at de fleste elevene i klassen er komfortable med å publisere dem for ekte mottakere.»
- **Legg ved bilder/filmklipp der du dokumenterer gode læringsprosesser.** Visualiser hvordan elevene har jobbet frem et elevprodukt. Dette kan bidra til å vise at elevene jobber aktivt med egen læring og ikke er passive brukere av teknologi. Husk personvern når du gir innsikt i slike læringsprosesser.
- **Informert om hvorfor og hvordan appene og programmene støtter elevene i sitt arbeid.** «Elevene bruker appen Kidspiration/Freeform når de skal lage tankekart om nærmiljøet. De får elevene mulighet til å legge inn skrift, bilde og lydopptak for å få frem alle tankene sine om temaet. De visuelle og auditive mulighetene i digitale tankekart er en læringsstøtte for mange elever.»

Leksearbeid

- **Elevene må vite hvorfor og hvordan de skal bruke læringsteknologien i arbeidet med leksene.** «Du skal lage et lydopptak der du forteller hva du har lært ved å lese naturfagleksa. Jeg ønsker at du bruker egne ord, slik at jeg kan vite hva du har forstått, og hva jeg kan hjelpe deg med. Du skal øve deg på å fortelle det viktigste fra teksten i et opptak som varer ett til to minutter.»
- **Lekser bør gjenspeile skolens praksis med en balansert bruk av analoge og digitale verktøy og ressurser.** Variasjon er sentralt. Når elevene bruker digitale verktøy og ressurser til leksearbeid er det viktig å sikre at elevene er aktivt tenkende. Sørg for at elever får bruke egne ord, være kreative og ikke bare trykker på et svar i en digital læringsressurs uten å tenke.
- **Tekster og oppgaver der teknologien ikke tilfører noe ekstra bør du gi i papirformat.** Det er for eksempel bedre å la elevene skrive på et papir enn at de skriver med fingeren på et digitalt dokument.
- **Gi gjerne personlige tilbakemeldinger på lekser gjennom lydfiler.** For mange elever er det motiverende og lærerikt å høre læreren gi konkrete tilbakemeldinger på arbeidet de har gjort. Lag korte lydfiler, og øv elevene i å nyttiggjøre seg disse.
- **La elevene av og til velge hvordan de vil gjennomføre leksa.** Elevmedvirkning er viktig for motivasjon og mestring. Valgmulighetene må tilpasses formålet med aktiviteten.

Elevene kan for eksempel velge mellom:

- å svare skriftlig, ta et lydopptak eller diktere svarene sine
 - å lese teksten selv, eller lytte til den
- **Før elevene bruker programmer, applikasjoner og digitale ressurser i hjemmearbeid, må de ha lært å bruke dem på skolen.** Elevene skal ikke være avhengige av foresattes digitale kompetanse for å få gjort leksene.

- **Utnytt mulighetene i digitale verktøy til å støtte elevene i leksearbeidet.** Dette vil bidra til at alle elever kan utvikle selvstendighet og oppleve mestring. Målet bør være at elevene i minst mulig grad er avhengige av hjelp fra voksne når de jobber med lekser.

Tips til hvordan vi kan bruke teknologi til å støtte elevene i leksearbeidet:

- Legg ved lydfiler eller korte filmer som forklarer oppgavene. Mange elever har nytte av denne auditive og visuelle støtten.
- Legg til rette for at elever med behov for det kan få tekster opplest. I alle klasser vil det være elever som trenger å lytte til tekster for å få tilgang til innholdet. Husk å inkludere lydfiler, eller sikre at eleven kan bruke digitale verktøy for opplesing.
- Legg til rette for at elever som har behov for det, får mulighet til å bruke diktering eller lydfiler til å svare på leksene, når det er formålstjenlig. Dette gjelder spesielt elever som strever med å skrive for hånd eller på tastatur, og trenger å vise kompetansen sin på andre måter.
- Legg til rette for at elever kan bruke oversettelsesverktøy for å få tilgang til innholdet i en tekst, når det er nyttig for dem.

Råd til ledelsen

I møter med foresatte

- **Vær i dialog med foresatte om at dagens elever trenger andre kompetanser enn tidligere.** Skolen skal gi opplæring i hvordan håndtere både muligheter og utfordringer i et digitalt samfunn. For eksempel har det å utvikle evnen til kritisk lesing aldri vært viktigere. Elevene må øve på å skille mellom pålitelig og upålitelig informasjon, og dette bør skje i skolens trygge rammer.
- **Vis foresatte at bruken av læringsteknologi har sammenheng med læreplanen og andre satsningsområder på skolen.** «Ett av skolens utviklingsområder er å øve elevene til å bli gode samarbeidspartnere. I den forbindelse jobber vi med å finne gode samarbeidsformer når elevene bruker læringsteknologi.»
- **Bruk hjemmesiden til å informere om hvordan og hvorfor læringsteknologi benyttes på deres skole.** Visualiser aktiviteter der teknologi brukes i læringsprosessen. Legg vekt på den pedagogiske bruken av teknologi, og de mulighetene den gir til å inkludere alle elever.
- **Sikre at foresatte får nødvendig opplæring i digitale hjelpemidler.**
 - Gi opplæring i bruk av digitale hjelpemidler til foresatte med barn som har lese- og skrivevansker.
 - Foresatte til barn med annet morsmål og svake norskferdigheter bør få opplæring i hvordan bruke oversettelsesverktøy.
- **Vis interesse for foresattes innspill om bruk av læringsteknologi.** Målet er å få til et godt samarbeid. Ha en åpen dialog om hvilke innspill skolen kan imøtekomme, og hva som må avgjøres av oss som fagpersoner. FAU er en viktig samarbeidspartner i denne prosessen. «Vi er enige med FAU om at vi unngår å vise tilfeldige filmer. Alle filmer vi viser skal være læringsfremmende og plasseres i en undervisningskontekst.»

I arbeid med å styrke det profesjonelle felleskapet på skolen

- **Skap trygghet for lærerne når de skal synliggjøre og begrunne god digital praksis for foresatte.** Når flere enes om hva som utgjør god praksis, blir det lettere å formidle dette til foresatte. Tilrettelegg slik at lærerne får dele erfaringer knyttet til bruk av læringsteknologi, og sett av tid til felles refleksjon. Drøft gjerne med utgangspunkt i spørsmålene:
 - Hvordan og hvorfor bidro teknologien til læring og utvikling hos eleven?
 - Hvordan og hvorfor bidro teknologien til at alle elevene mestret oppgaven?
- **Sikre at skolen har en felles praksis for bruken og organiseringen av kommunikasjonskanalene.** Bli enige om hvilke kanaler som skal brukes til ulike formål. Etabler også en felles struktur i læringsplattformene. Innfør for eksempel lik mappestruktur i Showbie, slik at det blir enklere for foresatte å følge opp barna sine på tvers av trinn.

Relevant litteratur

Kategori: Skole – hjem

Dalland, C. P. & Knutsen, P. G. (2020). *Gode foreldrerelasjoner: skole-hjem-samarbeid i grunnskolen*. Fagbokforlaget

Foreldreutvalget for grunnopplæringen. (2022). *Digitalisering i skolen*.
<https://foreldreutvalgene.no/fug/materiell/digitalisering-i-skolen/>

Foreldreutvalget for grunnopplæringen. (2025). *Få foreldre negative til digitale læremidler*. <https://foreldreutvalgene.no/fug/ny-undersokelse-fa-foreldre-negative-til-digitale-laeringsmidler/>

Myran, I. H. & Fjørtoft, H. (2023). *God skole – hjem-kommunikasjon om barns lese- og skriveutvikling*. Fagbokforlaget.

Nordahl, T. (2015). *Hjem og skole – hvordan etablere et samarbeid til elevenes beste?* (2.utg.). Universitetsforlaget.

Utdanningsdirektoratet. (2024, 1. august). *Samarbeid mellom hjem og skole*.
<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/fremme-et-godt-skolemiljo-og-forebygge-krenkelser/samarbeid-mellom-hjem-og-skole/>

Aas, Å. M. (2024). *Dysleksihåndboka for foreldre*. Universitetsforlaget.

Relevante dokumenter for anbefalinger innen alle kategoriene:

- Kunnskapsdepartementet. (2017). *Overordnet del –verdier og prinsipper for grunnopplæringen*. Fastsett som forskrift ved kongelig resolusjon. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/verdier-og-prinsipper-forgrunnopplaringen/id2570003/>
- Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeverk for grunnleggende ferdigheter*. Utdanningsdirektoratet. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeverk/rammeverk-for-grunnleggende-ferdigheter/>
- Kunnskapsdepartementet (2024). *Læreplan i norsk (NOR01-07)*. Fastsett som forskrift. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. <https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fdat.a.udir.no%2Fkl06%2Fv201906%2Flaereplaner-lk20%2FNOR01-07.docx%3Flang%3Dnob&wdOrigin=BROWSELINK>
- Munthe, E., Erstad, O., Njå, M.B., Forsström, S., Gilje, Ø., Amdam, S., Moltudal, S., Hagen, S.B. (2022). *Digitalisering i grunnopplæring; kunnskap, trender og framtidig forskningsbehov*. Kunnskapssenter for utdanning: Universitetet i Stavanger. https://www.uis.no/sites/default/files/2022-12/13767200%20Rapport%20GrunDig_0.pdf
- NOU 2024: 20. (2024). *Det digitale (i) livet – Balansert oppvekst i skjermenens tid*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/contentassets/c252947398de4fb0aea9349f011eb410/no/pdfs/nou202420240020000dddpdfs.pdf>